

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Alpwirtschaft i Schweiz

Statens ansvar, brukarnas villkor

Vad kan vi lära av det livskraftiga fäbodbruket i alperna?

**Fabian Mebus
Östersund, 19 april 2018**

Lite fakta om Alpwirtschaft i Schweiz

- Stor mångfald av olika fäbodar
 - Privata, statliga, kollektiva
 - Mjölkdjur, kött- och ungdjur, frigående djur
 - "högfäbodar", "lågfäbodar"
- Mycket utländsk arbetskraft
- Minst 100 dagar fäbodbete (4-5 månader)
- Ca 30 – 40 % av all jordbruksmark i Schweiz

Graubünden

(det största av landets 26 kantoner, ca 180 000
innevånare)

Avlägset

Brant

Småskaligt

Levande

Olönsamt?

1 ”administratör”, 2 arbetare

**176
mjölkgetter**

**från ca 15
gårdar**

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

nattfålla

vallning

Kvalificerat arbete

Krävande

**Nästan all
areal betas**

**Tusentals
fäbodrar**

Schweiz ca 6 000

Österrike ca 10 000

foder produktion

1500 kr / dag
upp till
2000 kr / dag

www.zalp.ch/index3.php?content=richtlohn

Appar Ny filik Rikantikvarieämbete Svenska kulturlandsk Importerade Dreamfilmhd -Swefiln Aluenda, Spain :: Siva Ekurs Tillgänglighet Hausboote mieten Casa das Águas Calm z'alp.ch, die Alpwirts Links - SAV - Schweiz

zalp | News & Termine | **Jobs & Personal** | Klein & Inserate | Hilfen & Adressen | Archiv & Medien | zalp & Shops | Suchen

Alpstellen Alppersonal **Richtlohn 2018** Inserat machen Mobile Version

Taglohn (Bruttolohn)

Funktion	Richtlohn min. (1)	Richtlohn min. (2)	Richtlohn max. (3)
Senn/Sennin	CHF 170.–	CHF 180.–	CHF 240.–
Zusenn/Zusennin	155.–	170.–	225.–
Verantwortliche/-r einer Melkalp	155.–	170.–	225.–
Hirt/-in Milchkühe	155.–	170.–	225.–
Hirt/-in Mutterkühe mit Kälbern	155.–	170.–	225.–
Hirt/-in Jungvieh, Kleinvieh	145.–	155.–	195.–
Aushilfe erwachsen	120.–	130.–	185.–
Aushilfe jugendlich	90.–	100.–	105.–

1: Alpneulinge ohne landwirtschaftliche oder ähnliche Ausbildung
2: Alpneulinge mit landwirtschaftlicher oder ähnlicher Ausbildung
3: ÄplerInnen mit vier und mehr Sommern Erfahrung

Pauschallohn (Bruttolohn) gilt nur für Sennalpen für 90 Tage Alp-, resp.

Kuhzahl	Personal- bedarf	Faktor Betriebsgrösse	Richtlohn min.	Richtlohn max.
20–29	1.6	82.5 %	CHF 19'500.–	CHF 27'000.–

SV 16:40 2018-04-09

Varför fungerar det i Schweiz?

Vad kan vi lära i Sverige?

- Obruten tradition, fungerande system
 - Närhet, levande landsbygd, avsättning för produkter
 - Turism som är helt beroende av det öppna kulturlandskapet
 - **Lönsamt lantbruk, ordentliga löner, "det är bra att vara bonde" (mycket direktstöd)**
 - **Medvetna satsningar från regeringen, medvetenhet om alla värden**
 - **Medvetenhet om fäbodbrukets långsiktiga lönsamhet och värde för samhället**
 - **Lokalt bestämmande**
- Kulturvärden och naturvärden på köpet!!